

تأثیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی با تأکید بر نقش تعاملی اثربخشی مکانیزم های حاکمیت شرکتي در بورس اوراق بهادار تهران

زهرا زمان زاده^۱

خاطره کارگرپور^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۲۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۰۵/۱۸

چکیده

این پژوهش به بررسی تأثیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی با تأکید بر نقش تعاملی اثربخشی مکانیزم های حاکمیت شرکتي در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ با استفاده از اطلاعات ۱۳۵ شرکت منتخب پرداخته است. نتایج پژوهش نشان داد کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال باعث افزایش احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می شود در واقع کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال موجب کاهش نظارت کافی بر تصمیم گیری مدیران شرکت ها می شود و مدیران با دستکاری اطلاعات صورت های مالی اقدام به مخفی نمودن اطلاعات واقعی عملکرد شرکت و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می کنند به عبارتی کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال می تواند منجر به افزایش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها شود. همچنین اثربخشی ابعاد حاکمیت شرکتي رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت صورت های مالی را تعدیل کرده و شدت رابطه مستقیم مثبت بین آنها را کاهش می دهد که موید تئوری نمایندگی است. به عبارتی حاکمیت شرکتي قوی و اثربخش به دلیل توانایی نظارت بر مدیران به شکل فعال می تواند بر تصمیم های شرکت نظارت کند. براساس فرضیه نظارت فعال، حضور این سهامداران به نظارت بهتر بر مدیریت منجر می شود؛ زیرا آنها تخصص و انگیزه بیشتری نسبت به سهامداران خرد برای نظارت بر مدیریت دارند و در نتیجه، با هزینه کمتری می توانند بر مدیریت نظارت کنند. علاوه بر این براساس فرضیه نظارت کارا، سرمایه گذاران نهادی و متمرکز در مقایسه با سهامداران خرد، تخصص بیشتری دارند و با هزینه کمتری بر مدیریت نظارت می کنند و منجر به کاهش تحریف های بااهمیت صورت های مالی می شود.

واژگان کلیدی

کم توجهی سرمایه گذاران نهادی، تحریف های بااهمیت صورت های مالی، حاکمیت شرکتي.

۱. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، اهواز، ایران. (نویسنده مسئول)، zamanzadeh.Z@gmail.com

۲. استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی اروند، آبادان، ایران.

۱- مقدمه

حجم زیاد رسوایی‌های حسابداری در طی چند سال اخیر منجر به سلب اعتماد عمومی از گزارشگری مالی که عمدتاً با تجدید ارائه صورت‌های مالی در شرکت‌های بزرگ شده است (لطیف محمد، ۱۴۰۲). بر اساس تئوری نمایندگی، تفکیک مالکیت و کنترل در شرکت‌ها، مشکلاتی را بین مدیران و سهام داران ایجاد می‌کند. تئوری نمایندگی در مرحله نخست بر تضاد منافع بین مدیران و سهام داران تمرکز می‌کند. به دلیل تفکیک مدیریت و مالکیت، مدیران ممکن است تصمیمات مالی را در شرکت اتخاذ کنند که اهداف خود را به جای اهداف سهام داران دنبال کنند این موضوع در نهایت به هزینه نمایندگی بالاتر می‌انجامد و این ممکن است باعث زیان سهامداران شود. به همین منظور در ادبیات پژوهشی اخیر توجه ویژه‌ای به تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی به منظور کاهش حجم رسوایی‌های مالی نموده است. یکی از عواملی که می‌تواند تحریف‌های بااهمیت صورت‌های مالی را تحت تأثیر قرار دهد، کم‌توجهی یا کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی است. مدیران انگیزه دارند در زمانی که توجه سرمایه‌گذاران نهادی پایین است با دستکاری اطلاعات مالی، عملکرد شرکت را بهتر از واقعیت جلو دهند که نتیجه آن می‌تواند افزایش احتمال تحریف‌های بااهمیت صورت‌های مالی باشد (حسنان و همکاران^۱، ۲۰۲۲). با توجه به اهمیت حضور سرمایه‌گذاران نهادی به عنوان مکانیزم کنترل رفتار فرصت طلبانه مدیران جهت کاهش تحریف‌های بااهمیت صورت‌های مالی مانند پژوهش‌های دنیل و همکاران^۲ (۲۰۲۳)، لئو و همکاران^۳ (۲۰۲۲)، حسنان و همکاران (۲۰۲۲) و گورشنوف و همکاران^۴ (۲۰۲۱) اما در سطح کشورهای در حال توسعه از جمله ایران پژوهشی در خصوص نقش کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی به عنوان عامل تأثیر گذار بر تحریف‌های بااهمیت صورت‌های مالی صورت نگرفته است و کمبود پژوهش کافی در باره این موضوع، این انگیزه را در نویسنده پژوهش به وجود آورد تا تأثیر کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی بر تحریف‌های بااهمیت صورت‌های مالی با تأکید بر نقش اثربخشی حاکمیت شرکتی را در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به عنوان یک موضوع پژوهشی انتخاب نمایند. بررسی این موضوع می‌تواند موجب بازنگری و یا بسط نتایج مطالعات گذشته در زمینه نقش کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی شود. شواهد پژوهش می‌تواند نشان دهد که آیا انتخاب ارزیابی وظیفه مباشرت مدیران به عنوان یک هدف از اهداف صورت‌های مالی، تا چه میزان درست است، زیرا این فرض همیشه صحیح نیست که مدیریت در راستای منافع سهامداران تصمیم‌گیری می‌کند و ممکن است سعی مدیریت در جهت تقلب و یا پنهانکاری باشد. موضوع پژوهش به عنوان یک دستاورد علمی می‌تواند اطلاعات سودمندی را در اختیار قانون گذاران حوزه بازار سرمایه و هم چنین تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری قرار دهد.

۲- مبانی نظری پژوهش

حسابداری را می‌توان فرایند شناسایی اندازه‌گیری طبقه‌بندی و گزارش اطلاعات مالی به منظور فراهم کردن امکان قضاوت آگاهانه و اتخاذ تصمیمات منطقی توسط استفاده کنندگان مالی تعریف کرد. عملکرد و رویه‌های حسابداری طی قرون متمادی تغییرات قابل ملاحظه‌ای داشته است و از ثبت نسبتاً ساده در دوران باستان، تا سیستم‌های حسابداری کامپیوتری و پیچیده امروزی تکامل یافته است. اما در جریان این تغییرات و تحولات هدف نهایی حسابداری یعنی تأمین

1 - Hasnan et al

2 - Daniel. et al

3 - Luo & et al

4 - Gorshunov, et al

اطلاعات استفاده کنندگان بدون تغییر باقی مانده است. در حقیقت حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است که به عنوان مهمترین زیر مجموعه سیستم های اطلاعاتی مدیریت، وظیفه جمع آوری، طبقه بندی، تلخیص و ارائه گزارش های مربوط به وقایع مالی و اقتصادی یک سازمان را بر عهده دارد (پرنالدین و همکاران، ۱۴۰۲). اگر چه بیشتر استفاده کنندگان این اطلاعات سهامداران و مدیران یک بنگاه اقتصادی هستند ولی مدیریت بنابر وظایف و مسئولیت هایی که در قبال گروه های مختلف استفاده کنندگان اطلاعات مالی دارد و همچنین بنابر الزامات قانونی یا درخواست طرف های تجاری یا تأمین کنندگان مالی بنگاه، اطلاعات مختلفی را در اختیار استفاده کنندگان خارج از بنگاه قرار می دهد. این گزارش ها به منظور استفاده کنندگان خارجی اطلاعات مالی در چارچوب مشخص ارائه می شود و صحت این اطلاعات و گزارش ها توسط حسابرسان مستقل تایید می گردد (سعید آبادی و همکاران، ۱۴۰۰). صورت مالی یکی از ابزار اصلی شرکت ها برای انتقال اطلاعات درباره وضعیت مالی خود به سهامداران است (علی و همکاران^۱، ۲۰۱۷). همچنین صورت مالی یکی از ابزارهای کلیدی برای سرمایه گذاران در فرآیند تصمیم گیری برای خرید و فروش سهام است (دائو و همکاران^۲، ۲۰۲۳). به همین دلیل اطمینان از صحت اطلاعات آن به منظور تضمین اعتبار گزارشگری مالی بسیار مهم می باشد (گلیتی و همکاران^۳، ۲۰۱۷). شواهد پژوهشی نشان می دهد که مدیران انگیزه دارند برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده خود، با دستکاری اطلاعات صورت های مالی، تصویری بهتر از واقعیت عملکرد شرکت ارائه نمایند (کانگ و همکاران^۴، ۲۰۲۲). دستکاری اطلاعات صورت های مالی و کاهش کیفیت گزارشگری می تواند منجر به ایجاد تحریف های بااهمیت^۵ در اقلام صورت های مالی شود (ماسمودی^۶، ۲۰۲۱).

افزایش میزان خطاها، تحریف ها و ارائه مجدد اقلام صورت های مالی که با ورشکستگی شرکت های زیادی همراه بوده، شک و تردید در مورد کیفیت صورت های مالی را افزایش داده است، به خاطر همین مساله، جلوگیری یا کشف اشتباهات و تحریفات بااهمیت در صورت های مالی همواره مورد توجه ذینفعان بوده است (آقائی و همکاران، ۱۴۰۰). از دیدگاه ایفک (۲۰۰۹) نیز مفهوم تحریف های حسابداری چنین بیان شده است "اگر بین نوع گزارشگری و افشای اطلاعات در صورت های مالی و نوع گزارشگری و افشای اطلاعات طبق الزامات گزارشگری مالی پذیرفته شده در محیط گزارشگری؛ تفاوت وجود داشته باشد در واقع تحریف در گزارشگری مالی رخ داده است. استانداردهای حسابرسی ایران نیز تحریف ها را ارائه نادرست اطلاعات در صورت های مالی تعریف کرده است. تحریف ها می تواند ناشی از اشتباه یا تقلب باشد (استانداردهای حسابرسی، ۲۰۰، بند ۱۲۳). همچنین استاندارد حسابرسی ۳۲۰، بند ۲؛ تحریف با اهمیت را چنین تعریف می کند "تحریف شامل اطلاعات گزارش نشده، زمانی بااهمیت تلقی می شوند که انتظار می رود به تنهایی یا در مجموع، بتوانند بر تصمیمات اقتصادی استفاده کنندگان اثر بگذارد که بر مبنای صورت های مالی اتخاذ می شوند (مرادی و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین بر اساس بخش ۲۴۰ استانداردهای حسابرسی، ارائه نادرست اطلاعات به دو صورت شامل اشتباهات حسابداری و تخلفات انجام می گیرد که تخلفات شامل تقلب و اختلاس نیز می شود. رزالی و همکاران^۷ (۲۰۱۶)

1 - Ali et al

2 - Dao et al

3 - Gillette et al

4 - kang et al

5 - Accounting Distortions

6 - Masmoudi

7 - Rezali, et al

بیان می کنند که کشف تخلفات و تقلبات معمولاً امر بسیار دشواری می باشد زیرا تخلفات و تقلب به صورت عمدی مخفی کاری و پنهانکاری از طریق ثبت های حسابداری و اسناد مثبت صورت خواهد گرفت.

پژوهش های حسابداری در تلاش برای تعیین عوامل موثر بر تحریفات حسابداری هستند. برخی از این پژوهش ها بر نسبت بدهی و نسبت های رشد و فروش تمرکز می کنند (کوئاری و همکاران^۱، ۲۰۰۵) و برخی دیگر از پژوهش ها نیز بر تفاوت بین شرکت هایی که تحریف کرده اند و دیگر شرکت ها متمرکز شده اند (دچو و همکاران^۲، ۱۹۹۵)، و در نهایت برخی از پژوهش ها نیز بر حاکمیت شرکتی متمرکز شده اند (هریبار و همکاران^۳، ۲۰۱۰ و دنیل و همکاران، ۲۰۲۴). از جمله مکانیزم های حاکمیت شرکتی که همانند لبه دو طرفه تیغ عمل می کند مالکان نهادی و توجه آنان به پرتفوی سرمایه گذاری در شرکت هایی است که در آنها سرمایه گذاری کرده اند. به عبارت دیگر مالکان نهادی یکی از اجزای حاکمیت شرکتی می باشد، که نظارت آن ها می تواند نقش مهمی در بهبود گزارشگری مالی شرکت ها داشته باشد (عزیز و همکاران^۴، ۲۰۱۷). مالکان نهادی، سرمایه گذاران حرفه ای بوده که به طور معمول دارای افق دید بلند مدت هستند (کیونگ^۵، ۲۰۲۲). با توجه به اینکه بخش زیادی از سرمایه شرکت ها را در اختیار دارند انگیزه بیشتری برای نظارت بر عملکرد مدیران دارند (چنگ و همکاران^۶، ۲۰۱۶؛ اگولریا و همکاران^۷، ۲۰۲۳). شواهد موجود نشان می دهد که آنها سهامداران قدرتمندی هستند که بر تصمیمات مدیران و شرکت ها نظارت می کنند (گاریل و همکاران^۸، ۲۰۲۲). در این راستا دنیل و همکاران (۲۰۲۴) و ماسمودی (۲۰۲۱) اعتقاد دارند که حضور مالکان نهادی در ساختار مالکیت شرکت ها نقش مهمی در افزایش کیفیت گزارشگری مالی و کاهش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها دارد. اما آنچه که موجب افزایش کارایی نظارت مالکان نهادی می شود، دقت و توجه آن ها می باشد (کیم و همکاران^۹، ۲۰۲۰). با توجه به اینکه مالکان نهادی اغلب در سبد سهام خود، سهام چندین سهام را نگهداری می کنند، تنها می توانند توجه محدودی را به هر سهم خاصی اختصاص دهند (دانگ و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۳). به عبارت دیگر، مالکان نهادی توجه نظارتی خود را به طور مساوی به هر سهام موجود در پرتفوی خود اختصاص نمی دهند (دنیل و همکاران، ۲۰۲۴). در واقع مالکان نهادی نمی توانند به طور همزمان تمام شرکت های پرتفوی خود را با شدت یکسان نظارت و آنالیز کنند و در مقاطع زمانی معین برای برخی از شرکت های پرتفوی شان، به سهامداران «بی اعتنا» تبدیل شوند و شدت نظارت کمتر از حد بهینه را داشته باشند و این مساله ممکن است به این موضوع منجر شود که مدیران فرصت طلب دست به اقداماتی بزنند که منجر به ایجاد تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها شود (اشمیت^{۱۱}، ۲۰۱۸؛ چان و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۲؛ عیسی و همکاران^{۱۳}، ۲۰۲۳، دنیل و همکاران، ۲۰۲۴).

1 - Kothari, et al

2 - Dechow et al

3 - Hribar, et al

4 - Aziz et al

5 - Kyung

6 - Geng et al

7 - Aguilera et al

8 - Garel et al

9 - Kim et al

10 - Dang et al

11 - Schmidt

12 - Chan et al

13 - Eissa et al

شواهد پژوهشی نشان می دهد که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی موجب افزایش رفتار فرصت طلبانه مدیران در گزارشگری مالی شرکت ها می شود (کمباف و همکاران^۱، ۲۰۱۷). در این راستا لی و ژیانگ^۲ (۲۰۲۱) معتقد هستند که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی موجب کاهش نظارت کافی بر تصمیم گیری مدیران شرکت ها می شود و مدیران با دستکاری اطلاعات صورت های مالی اقدام به مخفی نمودن اطلاعات واقعی عملکرد شرکت می شوند (لی و ژیانگ، ۲۰۲۱). گاریل و همکاران (۲۰۲۲) نیز اعتقاد دارد که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی می تواند منجر به افزایش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها شود. لئو و سونگ (۲۰۲۲) نیز اعتقاد دارد که ضعف نظارت مالکان نهادی منجر به افزایش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها و احتمال تجدید ارائه صورت های مالی می شود (لئو و سونگ، ۲۰۲۲).

از سوی دیگر یکی از عواملی که می تواند موجب تعدیل رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها شود، مکانیزم های حاکمیت شرکتی می باشد. سرمایه گذاران و سهامداران آگاهی بیشتری در مورد ضرورت و اهمیت حاکمیت شرکتی یافته اند و نسبت به پیگیری استقرار این نظام در شرکت ها علاقه مند شده اند. وجود ضعف در کنترل های اعمال شده بر مدیریت ارشد شرکت شرایطی را به وجود می آورد که به تحریف بااهمیت و یا تقلب در صورت های مالی منجر خواهد شد؛ از این رو دانشگاهیان، قانونگذاران و دست اندرکاران حرفه ای معتقدند ساز و کارهای حاکمیت شرکتی، ظرفیت اثرگذاری در وقوع تقلب در صورت های مالی را دارد (دانگ و همکاران، ۲۰۲۳). از مهمترین عناصر حاکمیت شرکتی اثربخش، سهامداران عمده و نحوه مالکیت آنان و ساختار هیئت مدیره قوی است. با توجه به اینکه سهامداران نقش اساسی در معیارهای حاکمیت شرکتی دارند بنابراین ترکیب مختلف آنها در شرکت ها می تواند اثرهای متفاوتی بر عملکرد شرکت ها داشته باشد (کیم و همکاران، ۲۰۲۰). به عقیده کوئو^۳ (۲۰۰۹) در بازارهای نوظهور که سازوکارهای کنترلی و حمایتی موثری در خصوص حفاظت و حمایت از سهامداران وجود ندارد، در نتیجه ی تئوری نمایندگی، حضور سهامداران متمرکز در ساختار مالکیتی شرکت ممکن است در نظارت عملیات شرکت موثر واقع شود. در نتیجه مدیران در راستای منافع سهامداران عمل خواهند کرد و باعث کاهش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می شوند (کیم و همکاران، ۲۰۲۰).

هیئت مدیره نیز به عنوان یکی از مهمترین ارکان حاکمیت شرکتی و تصمیم گیرنده در شرکت ؛ مسئول اصلی انطباق صورت های مالی با استانداردها و مقررات مربوطه و عاری بودن از اشتباه می باشد (ایلسایه و همکاران^۴، ۲۰۲۱). هیئت مدیره نقش مهمی در ایجاد یک سیستم کنترل داخلی سالم در یک شرکت ها دارد (پاندی و همکاران^۵، ۲۰۲۲). از آنجایی که سهامداران برای صحت اطلاعات گزارش شده در صورت مالی به ارکان حاکمیت شرکتی تکیه می کنند، یکی از نقش های حیاتی هیئت مدیره نظارت بر شیوه های مدیریت به منظور حفاظت از ارزش سهامداران است (حوساین و همکاران^۶، ۲۰۱۸). از این رو، نقش هیئت مدیره در نظارت بر مدیریت، به ویژه در فرآیند گزارشگری مالی و

1 - Kempf et al

2 - Li & Jiang

3 - Cueto

4 - Elsayih et al

5 - Pandey et al

6 - Hussain et al

راستی آزمایی صورت‌های مالی بسیار مهم است (الرگاب^۱، ۲۰۲۲). نظارت مؤثر توسط هیئت مدیره منجر به کیفیت بالاتر اطلاعات (گائو و همکاران^۲، ۲۰۱۸) و کاهش احتمال اعمال رفتار فرصت طلبانه (کراجی و همکاران^۳، ۲۰۱۷) یا تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی شرکت‌ها (کیبیا و همکاران^۴، ۲۰۱۷) توسط مدیریت می‌شود (پرمانی و همکاران^۵، ۲۰۲۳). پژوهش‌های پیشین نشان دادند که در صورت وجود یک هیئت مدیره مستقل، بزرگ و دارای تخصص مالی، با نظارت بر گزارشگری مالی منجر حفظ منافع سرمایه‌گذاران شده و مدیران کمتر به دستکاری اطلاعات مالی می‌پردازند (دیمینگویز و همکاران^۶، ۲۰۲۱؛ گویل و کیور^۷، ۲۰۲۲). حسنان و همکاران (۲۰۲۲) اعتقاد دارند که وجود یک هیئت مدیره کارآمد و ساختار حاکمیت شرکتی اثربخش، عامل مهمی در جهت کاهش تجدید ارائه صورت‌های مالی است. گوو و پلاتیکانوف^۸ (۲۰۲۰) نیز اعتقاد دارند که افزایش اثربخشی هیئت مدیره در صورت ضعف نظارت سرمایه‌گذاران موجب افزایش کیفیت گزارشگری مالی شود. هون‌هوانگ و خان‌لینه^۹ (۲۰۲۳) معتقد است که در سایه ضعف نظارتی و کم‌توجهی مالکان نهادی، حضور یک هیئت مدیره مستقل و بزرگ می‌تواند تا حدود زیادی پوشش دهنده نظارت بر تصمیم‌های گزارشگری مالی مدیران در جهت بهبود عملکرد شرکت‌ها و کاهش تحریف‌های حسابداری شود (هون-هوانگ و خان‌لینه، ۲۰۲۳).

با وجود اینکه پژوهش‌های مختلفی در زمینه تاثیر مالکان نهادی و حاکمیت شرکتی بر متغیرهای مختلف حسابداری صورت گرفته است لیکن با بررسی ادبیات پژوهش مشخص شد که در خصوص تأثیر کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی بر تحریفات بااهمیت صورت‌های مالی با تأکید بر نقش تعاملی اثربخشی حاکمیت شرکتی، پژوهشی تجربی صورت نگرفته است. از این رو با توجه به اهمیت بالای کیفیت اطلاعات حسابداری که عاری از تحریف بااهمیت باشد برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران، این پژوهش به پیروی از پژوهش گاریل و همکاران (۲۰۲۲) به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا کم-توجهی سرمایه‌گذاران نهادی بر تحریفات بااهمیت صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد؟ آیا ابعاد حاکمیت شرکتی اثربخش بر رابطه بین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی و تحریفات بااهمیت صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد؟

۳- پیشینه پژوهش

دنیل و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی به بررسی تاثیر کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی بر تحریف‌های بااهمیت و تقلب پرداختند. بدین منظور از اطلاعات ۵۸۱ شرکت آمریکایی طی بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ استفاده کردند. نتایج پژوهش نشان داد با افزایش کم‌توجهی و بی‌اعتنایی مالکان نهادی میزان تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی و تخلف و تقلب افزایش پیدا می‌کند. همچنین نتایج نشان داد در شرکت‌هایی که دارای مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی ضعیفی هستند و یا شدت رقابت بیشتر است شدت رابطه مذکور بیشتر است. بهانداری و همکاران^{۱۰} (۲۰۲۳) در پژوهشی به نقش بی-

1 - Alregab et al

2 - Guo et al

3 - Karajeh et al

4 - Kibiya et al

5 - Pramani et al

6 - Domínguez et al

7 - Goel & Kapoor

8 - Guo & Platikanov

9 - Hoa Hong & Khanh Linh

10 - Bhandari. et al

اعتنایی نظارتی مالکان نهادی بر تحریف های بااهمیت گزارشگری مالی با تاکید بر نقش ساختار هیات مدیره پرداختند. در این پژوهش از اطلاعات ۱۳۵۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار امریکا طی سال های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۲ استفاده شد. نتایج نشان داد بی اعتنایی مالکان نهادی منجر به ایجاد تحریف بااهمیت در صورت های مالی و کیفیت پایین گزارشگری مالی می شود و ساختار هیات مدیره باعث کاهش این رابطه مثبت شده و آن را تعدیل می کند. هون هوانگ و خان لینه (۲۰۲۳) تأثیر حاکمیت شرکتی بر رابطه بین مالکیت مالکان نهادی و عملکرد شرکت ها را در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ویتنام و با استفاده از اطلاعات مالی ۲,۱۵۰ سال شرکت طی دوره مالی سال های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱ مورد بررسی قرار دادند. یافته های پژوهش آن ها نشان داد که مالکیت مالکان نهادی بر عملکرد شرکت ها تأثیر مثبت دارد. همچنین اندازه، استقلال و تخصص مالی هیئت مدیره موجب افزایش رابطه مثبت بین مالکیت مالکان نهادی و عملکرد شرکت ها می شوند. گاریل و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی به بررسی تأثیر کم توجهی مالکان نهادی بر تحریفات بااهمیت صورت های مالی پرداختند. در این پژوهش از اطلاعات ۳۰,۳۶۱ سال - شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار امریکا طی سال های ۱۹۹۴ تا ۲۰۱۶ استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش نشان داد که کم توجهی مالکان نهادی بر تحریفات بااهمیت صورت های مالی تأثیر مثبت معناداری دارد. وانگ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی به بررسی تأثیر تنوع جنسیتی اعضای هیات مدیره بر تحریفات بااهمیت صورت های مالی با تاکید بر نقش ساختار مالکیت در شرکت های پذیرفته شده در بورس شانگهای پرداختند. بدین منظور از اطلاعات ۳۵۰۰ شرکت طی بازه زمانی ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۸ استفاده کردند. نتایج نشان در شرکت هایی که استفاد از زنان در شرکت ها احتمال کشف تقلب و تحریفات بااهمیت صورت های مالی افزایش می یابد در نتیجه شرکت ها سعی می کنند کمتر تنوع جنسیتی داشته باشند و از ورود زنان به هیات مدیره جلوگیری می کنند. نتایج نشان داد که زنان نسبت به مردان در پست های رهبری شرکت ها، ریسک گریز هستند و به شیوه های اخلاقی متعهدتر هستند و باعث کاهش تقلب در گزارشگری مالی می شوند. همچنین نتایج نشان دهنده این موضوع بود که وجود ساختار حاکمیت شرکتی قوی باعث تشدید رابطه منفی بین تنوع جنسیتی و تحریفات بااهمیت صورت های مالی می شود. چن و همکاران^۱ (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی رابطه بین مشوق های مدیریت با گزارشگری مالی متقلبان با تاکید بر نقش کیفیت حسابرسی در بورس اوراق بهادار کشور چین طی بازه زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۰ پرداختند. نتایج نشان داد انگیزه های اختیاری مدیران احتمال گزارشگری مالی متقلبان و تحریفات بااهمیت صورت های مالی را افزایش می دهد اما شدت این رابطه توسط کیفیت حسابرسی کاهش می یابد.

امیری (۱۴۰۳) در پژوهشی به بررسی تأثیر بی اعتنایی سرمایه گذاران نهادی بر مدیریت سود تعهدی و دستکاری در فعالیت های واقعی سود با تاکید بر نقش ساختار هیئت مدیره در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. بدین منظور از اطلاعات ۱۲۵ شرکت در بازه زمانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد بی اعتنایی سرمایه گذاران نهادی باعث افزایش مدیریت سود ناشی از دستکاری فعالیت های واقعی و مدیریت سود ناشی از اقلام تعهدی می شود. همچنین نتایج نشان داد ساختار هیئت مدیره رابطه بین بی اعتنایی سرمایه گذاران نهادی و مدیریت سود را تعدیل کرده و شدت رابطه مستقیم مثبت بین آنها را کاهش می دهد که موید تئوری نمایندگی است. لطیف محمد (۱۴۰۲) در پژوهشی به بررسی تأثیر تمایلات سرمایه گذاران بر ریسک تحریف صورت های مالی با در نظر گرفتن نقش واسطه ای سطح افشای مدیریت شرکت ها پرداختند. جامعه آماری پژوهش، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بود به همین

منظور داده‌های ۱۰۲ شرکت از دوره ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ با استفاده از مدل رگرسیون چند متغیره و رگرسیون لجستیک و داده‌ها از طریق وب سایت کدال و نرم افزار رهاورد نوین استخراج و با استفاده از نرم افزارهای ایویوز و استیتا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد که سطح افشای مدیریت نقش واسطه‌ای در رابطه بین تمایلات سرمایه‌گذاران و ریسک تحریف صورت‌های مالی ندارد. موسوی و صالحی (۱۴۰۰) به بررسی نقش ساختار هیات مدیره بر تقلب صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران پرداختند. بدین منظور از اطلاعات ۱۵۴ شرکت طی بازه زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ استفاده گردید. نتایج نشان داد که بین استقلال اعضای هیات مدیره، تخصص مالی اعضای هیات مدیره، تخصص در صنعت اعضای هیات مدیره، تلاش اعضای هیات مدیره، استقلال کمیته حسابرسی، تخصص مالی کمیته حسابرسی، تخصص در صنعت کمیته حسابرسی و تلاش کمیته حسابرسی با تقلب صورت‌های مالی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. مظفری (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی تأثیر حضور زنان در ارکان مدیریتی شرکت‌ها (هیأت مدیره، کمیته حسابرسی و مدیر مالی) در کاهش گزارشگری مالی متقلبانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از داده‌های ۱۷۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار که طی دوره زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ جمع آوری گردیده، استفاده شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که حضور عضو زن در هیأت مدیره و کمیته حسابرسی تأثیر منفی و معناداری بر گزارشگری مالی متقلبانه شرکت‌ها دارد. به بیانی دیگر تنوع جنسیتی هیأت مدیره و کمیته حسابرسی موجب کاهش احتمال گزارشگری مالی متقلبانه شرکت‌ها می‌گردد. اما در مقابل حضور زنان به عنوان مدیر مالی شرکت تأثیر معناداری بر کاهش گزارشگری مالی متقلبانه شرکت‌ها ندارد.

۴- فرضیه‌های پژوهش

بر اساس مبانی نظری و ادبیات پژوهش، فرضیه‌های زیر تنظیم شده و آزمون می‌شوند:

فرضیه اول: کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه دوم: اندازه هیئت مدیره بر رابطه بین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه سوم: استقلال هیئت مدیره بر رابطه بین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه چهارم: استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه بین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه پنجم: کیفیت حسابرسی بر رابطه بین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه ششم: تفکیک وظیفه مدیرعامل بر رابطه بین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی تأثیر معناداری دارد.

۵- روش پژوهش

این پژوهش از نظر نوع هدف؛ کاربردی و از نظر شیوهی انجام و ماهیت، از نوع پژوهش‌های توصیفی و از نظر فلسفه جزء پژوهش‌های اثباتی حسابداری است. از نظر فرآیند اجرا از نوع پژوهش‌های کمی و از نظر منطقی اجرا نیز جزء پژوهش‌های

با رویکرد قیاسی - استقرایی بوده و از نظر بعد زمانی نیز از نوع پژوهش های گذشته نگر بوده و از اطلاعات تاریخی شرکت های نمونه استفاده می شود. برای برآورد مدل رگرسیون و آزمون فرضیه های پژوهش از روش اقتصادسنجی داده های ترکیبی استفاده می شود. اطلاعات مورد نیاز شرکت ها نیز از بانک اطلاعاتی رهاورد نوین و وبگاه الکترونیکی سازمان بورس اوراق بهادار استخراج شده و فرضیه های پژوهش نیز بر اساس داده های ترکیبی و به کمک نرم افزار Eviews ۱۱ آزمون می شوند. با توجه به دو وجهی بودن متغیر وابسته؛ به منظور تخمین مدل پژوهش از رگرسیون لجیت و برای تایید یا رد فرضیه ها از آزمون والد Z و در سطح اطمینان ۹۵٪ استفاده می شود

جامعه ای آماری پژوهش حاضر نیز، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۴۰۲ به مدت ۷ سال بوده است که در طی این دوره عضویت خود را در بورس اوراق بهادار حفظ کرده اند. افزون بر این، جامعه ای آماری با استفاده از شرایط زیر تعدیل شده است:

۱) شرکت باید قبل از سال ۱۳۹۶ در بورس پذیرفته شده و از ابتدای سال ۱۳۹۶ سهام آن در بورس معامله شده باشد؛ ۲) پایان سال مالی شرکت پایان اسفند ماه بوده و در طول دوره ی تحقیق نیز، تغییر سال مالی نداشته باشد؛ ۳) اطلاعات مالی شرکت در دسترس بوده باشد؛ ۴) از مجموعه شرکت های سرمایه گذاری، هلدینگ و واسطه ای مانند بانک و بیمه نباشد. پس از اعمال این محدودیت ها، ۱۳۵ شرکت، همگی شرایط حضور در جامعه ای آماری را داشته اند. لذا ۱۳۵ شرکت (۹۴۵ سال- شرکت) به عنوان جامعه آماری انتخاب شدند.

۶- اندازه گیری متغیرهای پژوهش

متغیر وابسته: تحریف های بااهمیت در صورت های مالی (MD)

برای مشاهده تحریف ها و اشتباهات رخ داده در شرکت ها به گزارش های حسابرس مستقل و بندهای گزارش حسابرسی آنها در دوزه زمانی پژوهش مراجعه می شود. تعداد بندهای بااهمیت حسابداری تعدیل کننده گزارش حسابرس، ملاک اندازه گیری متغیر تحریف بااهمیت اقلام صورت های مالی است. لذا به پیروی از پژوهش های مرادی و همکاران (۱۴۰۱) بهاندی و همکاران (۲۰۲۳) این متغیر به صورت متغیر دوجویی یا مجازی صفر و یک بوده که در صورتی که در بندهای اظهارنظر حسابرسی در گزارش حسابرس شرکت به موارد تحریف بااهمیت در صورت های مالی (تحریف بااهمیت یا اساسی) اشاره کرده باشد، عدد یک، و در غیر اینصورت مقدار صفر را اختیار می کند.

متغیر مستقل: کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال (IID)

مطابق پژوهش های دنیل و همکاران (۲۰۲۴) و گاریل و همکاران (۲۰۲۲) برای اندازه گیری کم توجهی سرمایه گذاران نهادی در سطح شرکت از مدل کمباف و همکاران (۲۰۱۷)، مشابه مدل (۱) استفاده می شود. این مدل نشان می دهد که سهامداران نهادی یک شرکت در یک مقطع زمانی معین چقدر حواسشان پرت شده است (یعنی توجه خود را به بخش های نامرتب از پورتفوی خود معطوف کردند). تئوری که جهت اندازه گیری این متغیر وجود دارد آن است که اگر یک رویداد قابل توجه در صنعت دیگری وجود داشته باشد، و اگر آن صنعت دیگر، در سبد سرمایه گذار i مهم باشد، احتمال پرت شدن (منحرف شدن) یک سرمایه گذار معین i در شرکت f بیشتر است. برای درک بیشتر این رویکرد، دو شرکت A و B یکسان را در یک صنعت و سال معین و با سطوح مالکیت یکسان در نظر بگیرید. اکنون فرض می شود که سهامداران نهادی شرکت A در معرض نسبتاً قوی با صنعت دیگری (به عنوان مثال صنعت بانکداری) هستند و سهامداران شرکت B هیچ سهام بانکی ندارند. اگر یک رویداد جلب توجه در صنعت بانکداری رخ دهد، سهامداران نهادی شرکت A توجه

خود را به سمت بانکها معطوف خواهند کرد. این نشان می‌دهد که شدت مالکیت نهادی در شرکت A (به طور موقت) کاهش می‌یابد در حالی که در شرکت B سطح مالکیت نهادی ثابت می‌ماند. معیار کم‌توجهی سرمایه‌گذاران که در این پژوهش استفاده می‌شود این امکان را می‌دهد تشخیص داده شود که سرمایه‌گذاران نهادی در چه زمانی و برای کدام شرکت‌ها احتمالاً توجه آن‌ها به پرتفوی کمتر می‌شود و شدت نظارت (سطح مالکیت) آن‌ها را کاهش پیدا می‌کند. لذا ابتدا امتیاز کم‌توجهی در سطح سرمایه‌گذار محاسبه می‌شود، و سپس امتیازات در تمام سرمایه‌گذاران شرکت f جمع می‌گردد. به طور خاص، کم‌توجهی سرمایه‌گذار نهادی برای هر شرکت f و سال مالی q تعریف می‌شود.

رابطه (۱)

$$IID_{fq} = \sum_{i \in F_{q-1}} \sum_{IND \neq IND_f} \omega_{ifq-1} \times \omega_{iq-1}^{IND} \times IS_q^{IND}$$

که در مدل بالا، F_{q-1} مجموعه‌ای از سهامداران نهادی شرکت f را در پایان سال مالی q-1 نشان می‌دهد، IND نشان دهنده یک صنعت معین است، IND_f نشان دهنده شرکت f در صنعت معین است، IS_q^{IND} نشان می‌دهد که آیا یک رویداد کم‌توجهی در صنعتی به غیر از IND_f رخ می‌دهد یا خیر، ω_{iq-1}^{IND} نشان می‌دهد که چقدر سرمایه‌گذار i به صنعت دیگر اهمیت می‌دهد، وزن ω_{ifq-1} نشان می‌دهد که چقدر سرمایه‌گذار i برای شرکت f مهم است. به طور مفهومی، اندازه‌گیری کم‌توجهی سرمایه‌گذار به این بستگی دارد که آیا شوک در صنایع دیگر رخ می‌دهد، آیا سرمایه‌گذاران به آن صنایع اهمیت می‌دهند و آیا سرمایه‌گذارانی که تحت تأثیر شوک قرار می‌گیرند، ناظر بالقوه مهمی هستند یا خیر. اکنون این اصطلاحات با جزئیات بیشتر توضیح داده می‌شود.

ω_{iq-1}^{IND} به عنوان وزن IND صنعت در پرتفوی سرمایه‌گذار تعریف می‌شود، IS_q^{IND} مقیاسی در سطح صنعت است که نشان می‌دهد آیا چیزی منحرف کننده در صنعت IND در سال مالی q اتفاق می‌افتد یا خیر.

رابطه (۲)

$$\omega_{ifq-1} = \frac{QPFWeight_{ifq-1} + QPercOwn_{ifq-1}}{\sum_{i \in F_{q-1}} QPFWeight_{ifq-1} + QPercOwn_{ifq-1}}$$

که در مدل بالا، $PercOwn_{ifq-1}$ کسری از سهام شرکت f است که در اختیار سرمایه‌گذار i است، $QPFWeight_{ifq-1}$ وزن ارزش بازار شرکت f در پرتفوی سرمایه‌گذار i است. در مدل‌های فوق الذکر، برای اندازه‌گیری کم‌توجهی سرمایه‌گذاران، از الگوها به صورت جداگانه استفاده می‌شود.

لازم به ذکر است که سرمایه‌گذاران نهادی فعال، افق دیدگاه بلند مدت داشته، عملکرد بلند مدت شرکت را مد نظر دارند. بنابراین، انگیزه زیادی برای داشتن نماینده در هیئت مدیره شرکت‌های سرمایه‌پذیر دارند. گردش پایین سبد سهام سرمایه‌گذاران بزرگ بیانگر انگیزه این سهامداران برای نگهداری سهام و تشویق مدیران به بهبود عملیات و افزایش ثروت سهامداران است. این سهامداران با نظارت فعالانه بر مدیریت و تصمیمات وی، انگیزه‌هایی را برای مسئولیت‌پذیری بیشتر مدیریت فراهم می‌آورند (دانگ و همکاران، ۲۰۲۳). نسبت سهام عادی در اختیار مالکان نهادی فعال (مالکان نهادی دارای نماینده در هیئت مدیره) شرکت i در پایان سال t محاسبه می‌شود (امیری، ۱۴۰۳؛ مرادی و زنجیردار، ۱۳۹۷)

متغیر تعاملی: اثربخشی حاکمیت شرکتی (CG)

متغیر تعاملی این پژوهش اثربخشی حاکمیت شرکتی است که این متغیر از عوامل متعددی تشکیل شده است. ضمن اینکه با توجه به نقش تعاملی این متغیر باید از متغیر مجازی (دو وجهی) صفر و یک استفاده شود:

اندازه هیئت مدیره (Bsize)

یک متغیر دو ارزشی است بدینصورت که اگر میانگین تعداد اعضای هیئت مدیره شرکت بیشتر از میانه تعداد اعضای هیئت مدیره در کل شرکت ها باشد عدد یک و در غیراینصورت عدد صفر داده می شود (فرجی و هاشمی، ۱۳۹۷).

استقلال هیئت مدیره (Bind)

یک متغیر دو ارزشی است بدین صورت که اگر در ترکیب هیئت مدیره شرکت دو عضو غیرموظف باشد عدد یک و در غیراینصورت عدد صفر داده می شود (فرجی و هاشمی، ۱۳۹۷).

استقلال کمیته حسابرسی (Bindcom)

یک متغیر دو ارزشی است بدین صورت که اگر در ترکیب کمیته حسابرسی حداقل دو عضو غیرموظف باشد عدد یک و در غیراینصورت عدد صفر داده می شود (سلمان، ۱۴۰۲).

تفکیک وظیفه مدیرعامل (Duality):

اگر مدیرعامل، همزمان رئیس یا نایب رئیس هیئت مدیره شرکت نباشد (کاهش قدرت نفوذ) عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر تعلق می گیرد (مرادی و همکاران، ۱۴۰۱).

کیفیت حسابرسی (AQ)

کیفیت حسابرسی متغیر مجازی صفر و یک بوده که در صورتی که حسابرس شرکت، سازمان حسابرسی باشد، یک، و در غیر اینصورت مقدار صفر را اختیار می کند (ایزدی نیا و امینی، ۱۳۹۷).

متغیرهای کنترلی

نوسان فروش شرکت (Volatility): انحراف معیار فروش سه سال قبل.

پاداش هیات مدیره (Bbonus): لگاریتم طبیعی پاداش اعضای هیات مدیره مندرج در صورت های مالی.

نرخ فرصت رشد شرکت (MTB): برای کنترل اثر مجموعه فرصت های سرمایه گذاری شرکت بر انحراف بااهمیت حسابداری از نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام استفاده شده است. معمولاً این نسبت به عنوان شاخصی برای فرصت رشد شرکت می باشد. تفاوت ارزش بازار و ارزش دفتری می تواند دلیل برای وجود دارایی های نامشهود در شرکت تلقی شود (چیانگ و همکاران، ۲۰۱۹).

اندازهی شرکت (SIZE): از طریق لگاریتم جمع کل دارایی های شرکت محاسبه می شود (ایزابل ماریا و همکاران، ۲۰۲۰).

نسبت جریان نقد عملیاتی (CFO): این متغیر از طریق نسبت جریان نقد عملیاتی (مستخرج از صورت گردش وجه نقد) به جمع کل دارایی های شرکت بدست می آید (جیانگ و همکاران، ۲۰۱۹).

۷- مدل‌های پژوهش

به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش به پیروی از پژوهش دنیل و همکاران (۲۰۲۴)، بهاندیری و همکاران (۲۰۲۳)، گاریل و همکاران (۲۰۲۲) از مدل رگرسیونی چندمتغیره زیر استفاده شده است:

$$MD_{it} = \alpha + \beta_1 IID_{it} + \beta_2 IID_{it} * Bsize_{it} + \beta_3 IID_{it} * Bind_{it} + \beta_4 IID_{it} * Bindcom_{it} + \beta_5 IID_{it} * AQ_{it} + \beta_6 IID_{it} * Duality_{it} + \beta_7 Leve_{it} + \beta_8 Cash_{it} + \beta_9 SIZE_{it} + \beta_{10} Bbonus_{it} + \beta_{11} MB_{it} + \varepsilon_{it}$$

MD : تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی، IID : کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی فعال، $BSIZE$: اندازه هیئت مدیره، $BIND$: استقلال هیئت مدیره، $Duality$: تفکیک وظیفه مدیرعامل، AQ : کیفیت حسابرسی، $Bindcom$: استقلال کمیته حسابرسی، $Cash$: جریان نقد عملیاتی، $Leve$: اهرم مالی شرکت، $SIZE$: اندازه شرکت، MB : نرخ فرصت رشد شرکت، $Bbonus$: پاداش هیئت مدیره و ε جز اخلال مدل می‌باشند.

۸- یافته‌های پژوهش

آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش بعد از نرمال سازی و انجام آزمون جارک برا که حاکی از نرمال بودن متغیرهای پژوهش بود به شرح جدول ۱ می‌باشد:

جدول ۱- آماره‌های توصیفی پژوهش

متغیرها	میانگین	میان	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی
کم‌توجهی مالکان نهادی	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۲۹	۰,۰۱	۰,۰۶	۰,۱۲
نوسانات فروش	۰,۲۱	۰,۲۳	۰,۲۸	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۱۶
لگاریتم پاداش هیات مدیره	۱,۱۸	۱,۱۷	۱,۴۵	۰,۹۰	۰,۱۶	۰,۲۱
اندازه شرکت	۶,۷۶	۶,۶۸	۹,۲۶	۴,۴۶	۰,۷۵	۰,۲۸
جریان نقد عملیاتی	۰,۱۰	۰,۰۸	۰,۴۴	۰,۰۲	۰,۱۰	۰,۲۵
نسبت ارزش بازار به دفتری	۲,۶۸	۲,۳۴	۶,۷۵	۱,۱۰	۰,۱۴	۰,۳۴
مشاهدات	۹۴۵	۹۴۵	۹۴۵	۹۴۵	۹۴۵	۹۴۵

منبع: یافته‌های پژوهشگر

آمار توصیفی متغیرهای کیفی (کد ۰ و ۱)

متغیرهای کیفی	فراوانی کد ۱	فراوانی کد ۰	درصد فراوانی کد ۱	درصد فراوانی کد ۰
تحریف بااهمیت صورت مالی	۲۳۲	۷۱۳	۰,۲۴	۰,۷۶
اندازه هیات مدیره	۲۰۲	۷۴۳	۰,۲۱	۰,۷۹
استقلال هیات مدیره	۳۷۸	۵۶۷	۰,۴۰	۰,۶۰
استقلال کمیته حسابرسی	۳۴۶	۵۹۹	۰,۳۶	۰,۶۴
دوگانگی مدیرعامل	۹۰۹	۳۶	۰,۹۶	۰,۰۴
کیفیت حسابرسی	۳۰۹	۶۳۶	۰,۳۳	۰,۶۷

میانگین کم‌توجهی سرمایه‌گذاران نهادی ۰,۰۷ بوده است. علاوه بر این میزان میانگین نوسانات فروش (انحراف معیار فروش) نیز ۰,۲۱ بوده و میانگین نسبت وجه نقد عملیاتی شرکت‌ها نیز ۰,۱۰ می‌باشد. بیشترین نسبت وجه نقد ۰,۴۴ و کمترین نسبت وجه نقد عملیاتی به دارایی‌ها ۰,۰۲ بوده است. همچنین میانگین نسبت فرصت رشد (نسبت ارزش بازار به

ارزش دفتری) ۲,۶۸ بوده است که نشان دهنده میانگین ارزش روز شرکت های نمونه بالاتر از ارزش اسمی آنها است و با توجه به تورم و ایجاد فاصله بین قیمت اسمی و بازار در بازار بورس ایران این موضوع منطقی است.

متغیرهایی که به دو مقدار صفر و یک محدود می شوند امار توصیفی آنها به صورت میانگین و میانه و ... کارایی نداشته و مفهومی را بیان نمی کند. این متغیرها باید از نظر تعداد فراوانی و درصد فراوانی بررسی شوند. لذا فراوانی شرکت هایی که دارای تحریف بااهمیت در صورت های مالی بوده اند ۲۳۲ مشاهده و درصد فراوانی ۰,۲۴ بوده که نشان می دهد به طور میانگین ۰,۲۴ از شرکت های نمونه دارای تحریف بااهمیت در صورت های مالی بوده اند و سایر شرکتها یا مشاهدات با فراوانی ۷۱۳ و درصد فراوانی ۰,۷۶ فاقد تحریف بااهمیت بوده اند. فراوانی شرکت هایی که اندازه هیات مدیره آنها بیشتر میانه کل نمونه بوده است ۲۰۲ مشاهده و درصد فراوانی ۰,۲۱ بوده که نشان می دهد به طور میانگین ۰,۲۱ از شرکت های نمونه، اندازه هیات مدیره آنها بیشتر از میانه کل نمونه آماری بوده است. فراوانی شرکت هایی که استقلال هیات مدیره آنها بیشتر میانه کل نمونه بوده است ۳۷۸ مشاهده و درصد فراوانی ۰,۴۰ بوده که نشان می دهد به طور میانگین ۰,۴۰ از شرکت های نمونه، استقلال هیات مدیره آنها بیشتر از میانه کل نمونه آماری بوده است. همچنین فراوانی شرکت هایی که توسط سازمان حسابرسی مورد حسابرسی قرار گرفته اند از مجموع ۹۴۵ مشاهده تعداد ۳۰۹ مشاهده بوده که درصد فراوانی آنها ۰,۳۳ می باشد. و سایر شرکت ها با فراوانی ۶۳۶ و درصد فراوانی ۰,۶۷ توسط سایر موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار مورد حسابرسی سالانه قرار گرفته اند. مضافاً فراوانی شرکت هایی که دارای دوگانگی و تفکیک وظایف مدیرعامل بوده یعنی سمت مدیرعامل از سمت ریاست هیئت مدیره تفکیک شده باشد ۹۰۹ مشاهده با فراوانی ۰,۹۶ می باشد و سایر شرکت ها با فراوانی ۳۶ مشاهده و درصد فراوانی ۰,۰۳ نیز وظایف مدیرعامل و ریاست هیات مدیره همچنان تفکیک نشده اند.

آزمون پایایی پژوهش

وجود متغیرهای ناپایا در مدل سبب می شود تا آزمون های تی استیودنت و فیشر از اعتبار لازم برخوردار نباشند و کمیت های بحرانی ارائه شده توسط توزیع های مذکور، مقادیر صحیحی برای انجام آزمون های آماری نباشند. با توجه به جدول ۲، نتایج آزمون پایایی متغیرها نشان می دهد که سطح خطای تمامی متغیرها کمتر از ۵٪ درصد بوده و متغیرهای پژوهش پایا می باشند؛ در نتیجه، استفاده از متغیرها در برآورد مدل های پژوهش، منجر به رگرسیون کاذب نمی شود.

جدول ۲- آزمون پایایی برای متغیرها

متغیرها		لوین، لین و چو		ایم پسران و شین		فیشر، فلیپس پرو	
		آماره	p.v	آماره	p.v	آماره	p.v
کم توجهی مالکان نهادی		۱۱,۹-	۰,۰۰۰	۷,۲۳-	۰,۰۰۰	۷۴۱	۰,۰۰۰
اندازه شرکت		۵۳,۰۵-	۰,۰۰۰	۸,۳۳-	۰,۰۰۰	۴۴۹,۶	۰,۰۰۰
نوسانات فروش		۲۶,۰۲-	۰,۰۰۰	۴,۶۶-	۰,۰۰۰	۵۱۷,۱	۰,۰۰۰
لگاریتم پاداش هیات مدیره		۱۳۱,۸-	۰,۰۰۰	۲۶۹,۶-	۰,۰۰۰	۱۹۵۲	۰,۰۰۰
اندازه شرکت		۹,۸-	۰,۰۰۰	۱۳,۸۵-	۰,۰۰۰	۴۴۸,۶	۰,۰۰۰
جریان نقد عملیاتی		۱۱,۹-	۰,۰۰۰	۶,۹-	۰,۰۰۰	۷۲۳,۲	۰,۰۰۰
نسبت ارزش بازار به دفتری		۴۲,۷-	۰,۰۰۰	۶,۵۵-	۰,۰۰۰	۴۴۵,۹	۰,۰۰۰

منبع: یافته های پژوهشگر

تخمین مدل به وسیله داده‌های ترکیبی

برای بررسی نوع آزمون مدل در مقاطع و دوره‌های زمانی مختلف داده‌های ترکیبی، از آزمون چاو استفاده شده است. نتایج آزمون چاو فرض صفر این آزمون مبنی بر مشابه بودن عرض از مبدا در تمام دوره‌ها را، برای مدل‌های پژوهش رد کرده است (سطح خطا کمتر از ۵٪). لذا، روش تخمین داده‌های تابلویی برای برآورد مدل‌های آزمون فرضیه‌های پژوهش، گزینه‌ی مناسب‌تری است. نتایج این آزمون در جدول ۳ بیان شده است:

جدول ۳- نتایج آزمون F لیمر (همسانی عرض از مبدا‌های مقاطع)

آزمون چاو	آماره چاو	سطح خطا	نتیجه آزمون	نوع روش
H0: یکسانی عرض از مبدا‌های مقاطع	۵,۹۸	۰,۰۰	H0 رد می‌شود	داده‌های تابلویی

منبع: یافته‌های پژوهشگر

در روش داده‌های تابلویی نیز روش اثرات ثابت در مقابل روش اثرات تصادفی آزمون می‌شود. برای این کار از آزمون هاسمن استفاده شده است. با توجه به اینکه آماره‌ی محاسباتی آزمون هاسمن برای مدل پژوهش در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار نشده است (بیشتر از ۵٪)، بنابراین، فرض صفر آن مبنی بر عدم وجود رابطه بین اثرات فردی و متغیرهای توضیحی پذیرفته می‌شود؛ از این رو، برای برآورد مدل پژوهش از روش اثرات تصادفی استفاده خواهد شد. نتایج آزمون هاسمن در جدول (۴) ارائه شده است:

جدول ۴: نتایج آزمون هاسمن

آزمون هاسمن	خی ۲	سطح خطا	نتیجه آزمون	نوع روش
H0: عدم وجود ارتباط بین متغیر مستقل و خطای تخمین	۲۰,۲۵	۰,۲۰	H0 رد نمی‌شود	اثرات تصادفی

با توجه به اینکه متغیر وابسته در مدل پژوهش به صورت صفر و یک می‌باشد لذا برای تخمین آن باید از رگرسیون لاجیت (لجستیک باینری) استفاده نمود. به همین دلیل ابتدا فروض کلاسیک مربوط به این نوع رگرسیون بررسی می‌شود. ضمن اینکه در رگرسیون لاجیت نیازی به فروض نرمال بودن و همسانی واریانس نبوده و موضوعیت ندارد.

در مدل لجستیک فروض کلاسیک به شرح زیر بررسی گردیده است:

۱- میانگین خطاها برابر صفر است. در واقع، اگر یک جمله ثابت در رگرسیون داشته باشیم، این فرض هرگز نقض نخواهد شد (حافظ نیا، ۱۴۰۲) با توجه به اینکه در مدل‌های این تحقیق عرض از مبدا (مقدار ثابت) وجود دارد، میانگین خطاها برابر با صفر خواهد بود.

۲- متغیرهای مستقل از همدیگر مستقل باشند. بهترین راه جهت شناسایی مشکل هم‌خطی این است که ضریب مک فادن یا R^2 بسیار بالا باشد ولی هیچ یک از ضرایب متغیرهای مستقل بر اساس آزمون Z معنادار نباشند. طبق محاسبات انجام گرفته در هیچ کدام از متغیرها مشکل هم‌خطی مشاهده نگردید. علاوه بر این زمانی که آماره VIF کمتر از ۵ و یا ضرایب همبستگی بیشتر از ۵۰٪ باشد نشان از وجود هم‌خطی است که این موارد نیز رد شدند.

۳- بین خطاها خودهمبستگی وجود ندارد. با توجه به اینکه سطح خطای آماره بروش پاگان (معیار عدم خودهمبستگی) در مدل پژوهش از ۵٪ بزرگتر است لذا بین خطاهای مدل خودهمبستگی سریالی مرتبه اول و دوم وجود نخواهد داشت.

۴- جملات اخلاص از توزیع نرمال برخوردارند. بر اساس قضیه حد مرکزی، چنانچه تعداد مشاهدات یا نمونه های آماری افزایش یابد و به سمت بی نهایت میل کند ($n \geq 30$)، توزیع آنها به سمت توزیع نرمال میل خواهد کرد. همانطور که مشاهده می شود تعداد شرکت های نمونه ۱۳۵ و تعداد مشاهدات این مطالعه ۹۴۵ مشاهده سال- شرکت است. لذا می توان برقرار بودن این فرض را پذیرفت.

تخمین مدل رگرسیونی اول:

یش از بررسی مدل، لازم است نکویی مدل برازش شده ارزیابی گردد. در رگرسیون لاجیت با رویکرد تابویی دو معیار برای بررسی نکویی برازش استفاده می شود که مهمترین آن ها LR است. این معیار مانند آماره F رگرسیون معمولی عمل می کند و اگر سطح خطای مربوط به آن کمتر از ۵٪ باشد فرص عدم معناداری مدل رد می شود و مدل معنادار و قابل تکیه است. معیار دیگری که برای ارزیابی به کار می رود نسبت راست نمایی یا Log likelihood است. مقدار این آماره باید منفی باشد و هر چه قدر مطلق آن بزرگتر باشد، حاکی از مناسب بودن مدل است. همانطور که مشخص است معیار LR با درجه آزادی هفت، برابر ۱۳۴٫۵۶ است و احتمال مربوط به آن کمتر از ۵٪ است. بنابراین، فرص عدم معناداری مدل رد می شود و مدل معنادار و قابل تکیه است. همچنین مقدار آماره نسبت راست نمایی یا Log likelihood آماره منفی است و هر چه قدر مطلق آن بزرگتر باشد، حاکی از مناسب بودن مدل است. مقدار به دست آمده برای این مدل عدد ۴۴۱٫۸۶- و بیش از ۵- است؛ بنابراین، بر این اساس نیز مدل معنادار و قابل اعتماد است. معیار دیگری که جهت آزمون مناسب بودن مدل ارائه شده استفاده می شود؛ آماره ی نکویی برازش هاسمر لمشو می باشد. در این آزمون برای سطوح معناداری بزرگتر از آلفای تحقیق (۵٪) مناسب مدل مورد تأیید قرار می گیرد. لازم به ذکر است که این آماره دارای توزیع خی دو می باشد و سطح معناداری آن از این توزیع استخراج می گردد. در این آزمون فرض صفر معادل قابلیت تبیین مطلوب مدل و فرض مقابل (فرض یک) قابلیت تبیین ضعیف مدل می باشد که بر اساس نتیجه بدست آمده در جدول زیر فرض صفر رد نمی گردد (سطح خطا از ۵٪ بزرگتر است) و در نتیجه مدل رگرسیونی پژوهش از مطلوبیت قابل قبولی برخوردار است. ضریب تعیین معیاری است که قوت رابطه ی متغیر مستقل و متغیر وابسته را تشریح می کند؛ در واقع، مقدار این ضرایب مشخص کننده آن است که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته را متغیر مستقل توضیح می دهد. در آنالیز رگرسیون لجیستیک، ضریب تعیین مک فادن تقریباً همان نقش ضریب تعیین تعدیل شده در مدل رگرسیون خطی را ایفا می کند. با توجه به ضریب تعیین مک فادن مدل برازش شده، می توان ادعا کرد که حدود ۶۳۵٪ از تغییرات در تحریفات بااهمیت در صورت های مالی توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده شده است. هرچه این شاخص به یک نزدیکتر باشد، میزان تطابق مدل با واقعیت بیشتر و به عبارتی نکویی برازش (تخمین) مدل بیشتر است. مقدار شاخص عامل تورم واریانس (VIF) نیز نشان می دهد که متغیرهای مستقل مدل با هم مشکل همخطی شدید ندارند. زمانی که مقدار آماره VIF کمتر از ۵ باشد، شواهدی از وجود همخطی چندگانه بین متغیرهای مستقل مدل وجود ندارد. از آنجایی که آزمون دوربین واتسن تنها خودهمبستگی مرتبه اول را می سنجد لذا از آزمون بروش پاگان که قادر است خودهمبستگی مرتبه های مختلف را بسنجد استفاده شده است. سطح معناداری آزمون بروش پاگان گادفری (۰٫۴۸) بوده است. بنابراین در سطح خطای ۵٪ نمی توان فرضیه H_0 مبنی بر عدم وجود خودهمبستگی بین باقیمانده مدل را رد کرد در نتیجه بین خطاهای مدل؛ خودهمبستگی سریالی مرتبه دوم مشاهده نشده است.

جدول (۵): نتایج آزمون مدل پژوهش در سطح داده های تابلویی

$MD_{it} = \alpha + \beta_1 IID_{it} + \beta_2 IID_{it} * Bsize_{it} + \beta_3 IID_{it} * Bind_{it} + \beta_4 IID_{it} * Bindcom_{it} + \beta_5 IID_{it} * AQ_{it} + \beta_6 IID_{it} * Duality_{it} + \beta_7 Leve_{it} + \beta_8 Cash_{it} + \beta_9 SIZE_{it} + \beta_{10} Bbonus_{it} + \beta_{11} MB_{it} + \varepsilon_{it}$				
شرح	ضریب	مقدار Z	p.v	VIF
عرض از مبدا	-۵,۱۵	-۳,۲۵	۰,۰۰	-
کم توجهی مالکان نهادی	۰,۰۹	۲,۳۶	۰,۰۱	۱,۰۲
کم توجهی مالکان نهادی * اندازه هیات مدیره	۰,۰۷	۳,۲۱	۰,۰۰	۱,۰۶
کم توجهی مالکان نهادی * استقلال هیات مدیره	۰,۰۴	۲,۹۲	۰,۰۰	۱,۱۱
کم توجهی مالکان نهادی * دوگانگی مدیرعامل	۰,۰۶	۳,۱۲	۰,۰۰	۲,۴۲
کم توجهی مالکان نهادی * استقلال کمیته حسابرسی	۰,۰۵	۲,۱۱	۰,۰۳	۱,۰۸
کم توجهی مالکان نهادی * کیفیت حسابرسی	۰,۰۶	۳,۱۲	۰,۰۰	۳,۳
اندازه شرکت	۰,۰۴	۲,۳۳	۰,۰۱	۱,۰۵
جریان نقد عملیاتی	۰,۰۱	۲,۴۱	۰,۰۱	۱,۰۷
نوسانات فروش	-۰,۰۴	-۲,۵۶	۰,۰۱	۱,۰۳
نسبت ارزش بازار به دفتری	-۰,۰۲	-۳,۵۴	۰,۰۰	۱,۰۵
پاداش هیات مدیره	-۰,۰۳	-۲,۲۹	۰,۰۲	۱,۰۱
ضریب تعیین مک فادن	۰,۶۳۵			
LR chi ² (7) (p.v)	۱۳۴,۵۶ (۰,۰۰۰)			
نسبت راست نمایی	-۴۴۱,۸۶			
بروش پاگان (سطح خطا)	۰,۵۸ (۰,۴۸)			
هاسمر-لمشو (سطح خطا)	۶,۲۳ (۰,۶۲)			

منبع: یافته های محقق

فرضیه اول: کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی تاثیر معناداری دارد.

با توجه به نتایج، آماره ی تی -استیودنت مربوط به متغیر مستقل کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و سطح معناداری آن (p.v) به ترتیب ۲,۳۶ و ۰,۰۱ بوده و ضریب آن نیز ۰,۰۹ می باشد. به عبارتی با ۰,۰۱ افزایش در کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال، میزان تحریف های بااهمیت در صورت های مالی ۰,۰۹ افزایش می یابد. با توجه به این که سطح خطای در نظر گرفته شده برای این پژوهش ۰/۰۵ بوده است، بنابراین متغیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال تاثیر معناداری بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی داشته و فرضیه ی اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید قرار می گیرد. ضریب متغیر مستقل مثبت می باشد. در نتیجه، رابطه مثبت (مستقیم) و معنی داری بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی وجود دارد.

فرضیه دوم: اندازه هیئت مدیره بر رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی تاثیر معناداری دارد.

ضریب متغیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال در مدل ۰,۰۹ و در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز معنادار است و در شرکت هایی که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بیشتر است، تحریف های بااهمیت در صورت های مالی افزایش می -

یابد که این مساله در فرضیه اول نیز پذیرفته شده بود. در مرحله بعد ضریب متغیر **(اندازه هیات مدیره * کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال)** مورد بررسی قرار می گیرد؛ این ضریب ۰,۰۷ و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب ۳,۲۱ و ۰,۰۰ بوده است که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ می باشد. در واقع اندازه هیات مدیره زمانی که در کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ضرب می شود و اثر تعاملی ایجاد می کند و باعث می شود تا تاثیر مثبت کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی از ۰,۰۹ به ۰,۰۷ کاهش می یابد لذا اندازه هیات مدیره باعث کاهش و تعدیل رابطه مثبت بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها می شود.

فرضیه سوم: استقلال هیئت مدیره بر رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی تاثیر معناداری دارد.

ضریب متغیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال در مدل ۰,۰۹ و در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز معنادار است و در شرکت هایی که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بیشتر است، تحریف های بااهمیت در صورت های مالی افزایش می یابد که این مساله در فرضیه اول نیز پذیرفته شده بود. در مرحله بعد ضریب تعاملی متغیر **(استقلال هیات مدیره * کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال)** مورد بررسی قرار می گیرد؛ این ضریب ۰,۰۴ و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب ۲,۹۲ و ۰,۰۰ بوده است که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ می باشد. در واقع استقلال هیات مدیره زمانی که در کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ضرب می شود و اثر تعاملی ایجاد می کند و باعث می شود تا تاثیر مثبت کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی از ۰,۰۹ به ۰,۰۴ کاهش می یابد لذا استقلال هیات مدیره باعث کاهش و تعدیل رابطه مثبت بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها می شود.

فرضیه چهارم: استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی تاثیر معناداری دارد.

ضریب متغیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ۰,۰۹ و در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز معنادار است و در شرکت هایی که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بیشتر است، تحریف های بااهمیت در صورت های مالی افزایش می یابد. در مرحله بعد ضریب تعاملی متغیر **(استقلال کمیته حسابرسی * کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال)** مورد بررسی قرار می گیرد؛ این ضریب ۰,۰۵ و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب ۲,۱۱ و ۰,۰۳ بوده است که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ می باشد. در واقع استقلال کمیته حسابرسی زمانی که در کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ضرب می شود و اثر تعاملی ایجاد می کند و باعث می شود تا تاثیر مثبت کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی از ۰,۰۹ به ۰,۰۵ کاهش می یابد لذا استقلال کمیته حسابرسی باعث کاهش و تعدیل رابطه مثبت بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها می شود.

فرضیه پنجم: کیفیت حسابرسی بر رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی تاثیر معناداری دارد.

ضریب متغیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ۰,۰۹ و در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز معنادار است و در شرکت هایی که کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بیشتر است، تحریف های بااهمیت در صورت های مالی افزایش می یابد. در مرحله بعد ضریب تعاملی متغیر (کیفیت حسابرسی * کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال) مورد بررسی قرار می گیرد؛ این ضریب ۰,۰۶ و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب ۳,۱۲ و ۰,۰۰ بوده است که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ می باشد. در واقع کیفیت حسابرسی زمانی که در کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ضرب می شود و اثر تعاملی ایجاد می کند و باعث می شود تا تاثیر مثبت کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی از ۰,۰۹ به ۰,۰۶ کاهش می یابد لذا کیفیت حسابرسی باعث کاهش و تعدیل رابطه مثبت بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها می شود.

فرضیه ششم: تفکیک وظیفه مدیرعامل بر رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف بااهمیت در صورت های مالی تاثیر معناداری دارد.

ضریب متغیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ۰,۰۹ و در سطح اطمینان ۹۵٪ نیز معنادار است. در مرحله بعد ضریب تعاملی متغیر (تفکیک وظیفه مدیرعامل * کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال) مورد بررسی قرار می گیرد؛ این ضریب ۰,۰۷ و آماره تی استیودنت و سطح معناداری آن نیز به ترتیب ۳,۰۸ و ۰,۰۰ بوده است که نشان از تایید فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ می باشد. در واقع تفکیک وظیفه مدیرعامل زمانی که در کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال ضرب می شود و اثر تعاملی ایجاد می کند و باعث می شود تا تاثیر مثبت کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی از ۰,۰۹ به ۰,۰۷ کاهش می یابد لذا تفکیک وظیفه مدیرعامل باعث کاهش و تعدیل رابطه مثبت بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها می شود. پس از تخمین مدل لاجیت؛ می توان درصد صحت پیش بینی مدل را محاسبه و از نیکویی برازش آن اطمینان حاصل کرد. برای این منظور کندی (۲۰۰۳) آزمونی را بر اساس محاسبه درصد پیش بینی صحیح مشاهدات صفر و یک پیشنهاد کرده است. نتایج حاصل از پیش بینی مدل رگرسیونی لاجیت پژوهش به شرح زیر است:

جدول (۶): نتایج پیش بینی صحت مدل آزمون پژوهش

شرح	$Y=0$	$Y=1$	مجموع
درصد صحت پیش بینی	۹۹,۴	۹۶,۹۸	۹۸,۸
درصد عدم صحت پیش بینی	۰,۵۶	۳,۰۲	۱,۲
مجموع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

در بخش اول جدول فوق درصد پیش بینی مشاهدات صفر و یک قابل مشاهده است. در خصوص مدل مورد نظر صحت پیش بینی مشاهدات صفر ($Y=0$) برابر ۹۹,۴۰؛ صحت پیش بینی مشاهدات یک ($Y=1$) برابر ۹۶,۹۸ و صحت پیش بینی کل مدل برابر ۹۸,۸۰ می باشد. بدیهی است هر چه مقادیر بیان شده به ۱۰۰ نزدیکتر باشد؛ توان توضیحی مدل بالاتر است. نتایج متغیرهای کنترلی نیز نشان داد که رابطه منفی و معنی داری بین نسبت ارزش بازار به دفتری، نوسانات فروش با با تحریف بااهمیت و یک رابطه مثبت بین اندازه شرکت و جریان نقد عملیاتی با تحریف بااهمیت در صورت مالی وجود

دارد. تایید متغیرهای کنترلی یاد شده نشان از تاثیر این متغیرها بر متغیر وابسته بوده و به درستی تشخیص و در مدل تخمین زده شده اند.

۹- نتیجه گیری

امروزه گزارشگری مالی، منبع اطلاعاتی و ابزاری مهم برای تصمیم گیری مدیران، سرمایه گذاران و سایر مشارکت کنندگان در بازار سرمایه برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود می باشد. بنابراین دقت، صحت و قابل اعتماد بودن سیستم های اطلاعات حسابداری برای عملکرد روان اقتصادی ضروری است. لیکن رسوایی های متعدد و افزایش موارد خطاهای عمدی مدیران و حسابرسان در شرکت های برجسته سراسر جهان و فراگیر شدن کلاهبرداری های مالی و شکست های مربوط به آن موجب تضعیف شدن اعتماد عمومی به بازارهای سرمایه شده است. از طرفی نیز سرمایه گذاران نهادی گروه بزرگی از سرمایه گذاران هستند که نظارت این سرمایه گذاران نقش مهمی در کاهش تضاد منافع، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و کاهش رفتار فرصت طلبانه مدیران را به دنبال دارد. اما زمانی که سرمایه گذاران نهادی نسبت به پرتفوی سهام شرکتی دقت و توجه لازم را جهت نظارت نداشته باشند، این رفتار آنها می تواند منجر به ایجاد زمینه برای رفتار فرصت طلبانه مدیران در گزارشگری مالی شود. از این رو با افزایش بی اعتنایی سرمایه گذاران نهادی احتمال دستکاری اطلاعات صورت های مالی توسط مدیران افزایش پیدا کرده و در نتیجه منجر به افزایش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها خواهد شد. علاوه بر این یکی از ویژگی های مطلوب نظام حاکمیت شرکتی اثربخش، حصول اطمینان از کیفیت گزارشگری مالی برای تخصیص مؤثر منابع و رشد اقتصادی است. صورت های مالی، ابزاری برای مخابره اطلاعات محرمانه مدیریت درباره وضعیت مالی عملیات شرکت به سهامداران و سایر صاحبان منافع است؛ از این رو، این امکان برای مالکان فراهم می شود که قراردادهای بین آنها و مدیران را صرف نظر از ماهیت دقیق این قراردادها اجرایی کنند؛ اما مدیریت در صورت نبود هرگونه مداخله، انگیزه خاصی برای بیان حقایق صورت های مالی ندارد و دست به تحریف آنها می زند. بر این اساس و با توجه به اهمیت مفهوم تحریف های بااهمیت در صورت های مالی لذا این پژوهش به بررسی تاثیر کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی با تاکید بر نقش تعاملی اثربخشی مکانیزم های حاکمیت شرکتی طی بازه زمانی ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ با استفاده از اطلاعات ۱۳۵ شرکت منتخب پرداخته است.

برای تحلیل داده ها از رگرسیون لجستیک به دلیل دو وجهی بودن متغیر وابسته (احتمال تحریف بااهمیت در صورت های مالی یا عدم وجود تحریف) استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال باعث افزایش احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می شود در واقع کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال موجب کاهش نظارت کافی بر تصمیم گیری مدیران شرکت ها می شود و مدیران با دستکاری اطلاعات صورت های مالی اقدام به مخفی نمودن اطلاعات واقعی عملکرد شرکت و تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می کنند به عبارتی بی اعتنایی و کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال می تواند منجر به افزایش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها شود. همچنین ابعاد حاکمیت شرکتی رابطه بین کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و تحریف های بااهمیت صورت های مالی را تعدیل کرده و شدت رابطه مستقیم مثبت بین آنها را کاهش می دهد که موید تئوری نمایندگی است. به عبارتی حاکمیت شرکتی قوی و اثربخش به دلیل توانایی نظارت بر مدیران به شکل فعال می تواند بر تصمیم های شرکت نظارت کند. براساس فرضیه نظارت فعال، حضور این سهامداران به نظارت بهتر بر مدیریت منجر می شود؛ زیرا آنها تخصص و انگیزه بیشتری نسبت به سهامداران خرد برای نظارت بر مدیریت دارند و در نتیجه، با هزینه کمتری می توانند بر مدیریت

نظارت کنند. علاوه بر این براساس فرضیه نظارت کارا، سرمایه گذاران نهادی و متمرکز در مقایسه با سهامداران خرد، تخصص بیشتری دارند و با هزینه کمتری بر مدیریت نظارت می کنند و منجر به کاهش تحریف های بااهمیت صورت های مالی می شود. نتایج یافته های مربوط به این پژوهش با نتایج پژوهش دنیل و همکاران (۲۰۲۴)، بهاندری و همکاران (۲۰۲۳) لئو و همکاران (۲۰۲۲)، گاریل و همکاران (۲۰۲۲)، موسوی و صالحی (۱۴۰۰)، مظفری (۱۳۹۹)، سطوتی (۱۳۹۸) همخوانی دارد.

با توجه به تأثیر مثبت کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی شرکت ها، به سرمایه گذاران و تحلیلگران مالی خرد پیشنهاد می شود در زمان تصمیم گیری برای خرید و فروش سهام به گرایش های رفتاری سرمایه گذاران نهادی توجه داشته باشند تا از این طریق بهتر بتوانند احتمال تحریف های بااهمیت در صورت های مالی را پیش بینی نمایند. همچنین به اعتباردهندگان (بانک ها و موسسات مالی، پیشنهاد می شود در زمان بررسی اطلاعات صورت های مالی برای ارزیابی ریسک اعتباری شرکت ها جهت دادن تسهیلات اعتباری، آثار ناشی از کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال و مهمتر از آن آثار ناشی از تحریف های بااهمیت در صورت های مالی بر کیفیت اطلاعات صورت های مالی را ارزیابی نمایند. مضافاً با توجه به اینکه کم توجهی سرمایه گذاران نهادی فعال موجب افزایش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می شود، به ارکان حاکمیت شرکتی شرکت ها پیشنهاد می شود در دوره هایی که سرمایه گذاران نهادی نظارت بیشتری بر تصمیم گیری های گزارشگری مالی مدیران داشته باشند. علاوه بر این با توجه به نتایج فرضیه پژوهش که نشان داد وجود اندازه هیات مدیره بیشتر و استقلال هیات مدیره باعث کاهش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی و افزایش کیفیت گزارشگری مالی می شود لذا به سرمایه گذاران پیشنهاد می شود قبل از هرگونه تصمیم گیری به اندازه هیات مدیره و نسبت اعضای مستقل آن در شرکت ها توجه نمایند. از منظر تئوری حسابداری، هرچه کمیته حسابرسی دارای استقلال کافی و اثربخشی بیشتری باشد احتمال تحریف صورت های مالی کمتر است. لذا با توجه به معنادار بودن تأثیر استقلال کمیته حسابرسی بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی، به استفاده کنندگان از صورت های مالی پیشنهاد می شود که در تصمیم های سرمایه گذاری خود به تأثیر استقلال کمیته حسابرسی بر تحریف های بااهمیت در صورت های مالی توجه ویژه داشته باشند. با توجه به نتایج پژوهش مبنی بر اینکه کیفیت حسابرسی باعث کاهش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می شود لذا به سرمایه گذاران و استفاده کنندگان پیشنهاد می شود تا هنگام سرمایه گذاری به کیفیت حسابرسی شرکت ها توجه کافی داشته باشند و در شرکت هایی سرمایه گذاری کنند که دارای کیفیت حسابرسی بالایی باشند. با توجه به نتایج پژوهش مبنی بر اینکه تفکیک وظایف مدیرعامل از ریس و نایب رئیس هیات مدیره باعث کاهش تحریف های بااهمیت در صورت های مالی می شود لذا به سرمایه گذاران و استفاده کنندگان پیشنهاد می شود تا هنگام سرمایه گذاری به این مساله که آیا وظایف مدیرعامل و قدرت وی از سایر سمت های هیات مدیره تفکیک شده است یا خیر؛ توجه کافی داشته باشند و در شرکت هایی سرمایه گذاری کنند که مدیرعامل شرکت و نایب رئیس یا رئیس هیات مدیره یک شخص مشترک نباشند

منابع و مآخذ

- ۱- امیری، احمد (۱۴۰۳)، بررسی تأثیر بی اعتنائی سرمایه گذاران نهادی بر مدیریت سود تعهدی و دستکاری در فعالیت های واقعی سود با تأکید بر نقش ساختار هیئت مدیره در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبادان. گروه حسابداری

- ۲- ایزدی نیا، ناصر و امینی، ندا. (۱۳۹۷)، بررسی نقش تعدیلی متغیرهای کلان اقتصادی بر رابطه بین هموارسازی سود و ریسک سقوط آتی قیمت سهام، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی.
- ۳- آقائی، محمد علی؛ رضازاده، جواد؛ بیات، مرتضی. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر فرهنگ بر تحریفات حسابداری. پیشرفت های حسابداری، دوره ۱۳، ش ۱، صص ۲۹-۱.
- ۴- پرندین، کاوه؛ تاکی، عبدالله؛ مدینه، سید محسن. (۱۴۰۲). تردید حرفه ای و ارزیابی حسابرسان از خطر تحریف با اهمیت با تأکید بر نظریه شناخت اجتماعی. پژوهش های تجربی حسابداری، دوره ۱۳، ش ۱، صص ۱۸۰-۱۶۱.
- ۵- سعید آبادی سمانه، محمدی علی، بیات علی، محمدی مهدی (۱۴۰۰). ارائه الگوی بهینه حسابرسی در راستای کاهش گزارشگری مالی متقلبان. نشریه اقتصاد و بانکداری اسلامی. دوره ۱، ش ۳۷، صص ۳۴۵-۳۷۷.
- ۶- سلمان، عبدعون، (۱۴۰۲)، بررسی نقش پایداری مالکیت نهادی و تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر دستکاری فعالیت های واقعی سود با تأکید بر نقش تحریم های اقتصادی، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز. گروه حسابداری
- ۷- فرجی، زهرا و هاشمی، عباس. (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر ثبات مالکیت نهادی بر مدیریت سود واقعی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی علوم و فناوری سپاهان، دانشکده علوم انسانی.
- ۸- لطیف محمد، علی، (۱۴۰۲)، بررسی تأثیر تمایلات سرمایه گذاران بر ریسک تحریف صورت های مالی با در نظر گرفتن نقش واسطه ای سطح افشای مدیریت شرکت ها، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه ارومیه، دانشکده اقتصاد و مدیریت
- ۹- محمدی، محمد و زنجیردار، مجید. (۱۳۹۷). رابطه انواع مالکان نهادی، محافظه کاری حسابداری و چسبندگی هزینه. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۷، ش ۲۸، صص ۲۱۴-۲۰۱.
- ۱۰- مرادی، مهدی، سلیمانی؛ ابوالفضل، پوریوسف؛ اعظم. (۱۴۰۱)، بررسی تأثیر تعدیل کنندگی توانایی مدیریتی بر رابطه بین احتیاط مدیریتی و تحریف های با اهمیت، پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی، دوره ۱۱، ش ۲، صص ۲۰-۱.
- ۱۱- مظفری، سعید. (۱۳۹۹)، بررسی تأثیر حضور زنان در ارکان مدیریتی شرکت ها بر گزارشگری مالی متقلبان. شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی روزه - زنجان، گروه حسابداری
- ۱۲- موسوی، مریم و صالحی، مهدی. (۱۴۰۰)، بررسی نقش ساختار هیئت مدیره بر تقلب صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.

13- Aguilera, R., Ellimäki, p., Torres, N. (2023). The link between foreign institutional owners and multinational enterprises' environmental outcomes. Journal of International Business Studies (2023) <https://link.springer.com/article/10.1057/s41267-022-00580-0>.

14- Ali, M. M., Besar, S. S. N. T., & Mastuki, N. A. (2017). Audit committee characteristics, risk management committee and financial restatements. Advanced Science Letters, 23(1), 287-291. <https://doi.org/10.1166/asl.2017.7160>

- 15- Alregab , H. (2022). The role of corporate governance in attracting foreign investment: An empirical investigation of Saudi-listed firms in light of vision 2030 <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/ijfe.2420>.
- 16- Aziz, N. F., Mohamed, M., Hasnan, S., Sulaiman, N., & Abdul Aziz, R. (2017). Ownership structure and financial restatement in Malaysia. *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities*, 25(S), 227–236. Retrieved from <https://myjurnal.mohe.gov.my/public/article-view.php?id=112587>
- 17- Bhandari.A, Mammadov,B, Bela Zykaj,B.(2023),Birds of a feather flock together: Institutional investors with disciplinary history and financial reporting,Journal of Accounting and Public Policy,Volume 42, Issue 3, <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2022.107057>
- 18- Chan, D., Li, X., Xin, Q. (2022). Institutional investor inattention and audit quality, J. Account. Public Policy. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2021.106857>.
- 19- Chen ,Dong,Feng, Wang ,Cunyu, Xing.(2021),Financial reporting fraud and CEO pay-performance incentives.Journal of Management Science and Engineering.Volume 6, Issue 2, Pages 197-210.<https://doi.org/10.1016/j.jmse.2020.07.001>
- 20- Chia-Ming Wu, Jin-Li Hu.(2019), Can CSR reduce stock price crash risk? Evidence from China's energy industry, *Energy Policy* 128 ,PP 505–518, journal homepage: www.elsevier.com/locate/enpol.
- 21- Cueto, D.C. (2009). Market Liquidity and Ownership Structure with weak protection for minority shareholders: evidence from Brazil and Chile. Working paper. <http://ssrn.com/>
- 22- Dang , T., Anh Vo, T., Vinh Vo , X., Nguyen , L(2023). Does foreign institutional ownership matter for stock price synchronicity? International evidence . <https://doi.org/10.1016/j.mulfin.2023.100783>
- 23- Daniel.N, and Köchling, G , Posch, Peter N.,(2023), Institutional Investor Distraction and Unethical Business Practices: Evidence from Stakeholder-Related Misconduct. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4115733> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4115733>
- 24- Dao, M., Nguyen, D., and Hong , K. (2023). Financial Restatements and the Demand for Trade Credit. *Journal of Accounting, Auditing & Finance* <https://doi.org/10.1177/0148558X221096369>
- 25- Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1995). Detecting earnings management, *The Accounting Review*, 70(45): 193–225
- 26- Domínguez-Gómez JA, González-Gómez T (2021) Governance in mining: management, ethics, sustainability and efficiency. *Ext Ind Soc* 8(3):100910. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2021.100910>
- 27- Eissa, A.M., Elgendy, T. and Diab, A. (2023), "Earnings management, institutional ownership and investment efficiency: evidence from a developing country", *Journal of Financial Reporting and Accounting*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/JFRA-10-2022-0392>
- 28- Elsayih, J., Datt, R., & Tang, Q. (2021). Corporate governance and carbon emissions performance: Empirical evidence from Australia. *Australasian Journal of Environmental Management*, 28(4), 433– 459. <https://doi.org/10.1080/14486563.2021.1989066>
- 29- Garel, ,A., Martin-Flores, J., Petit-Rome., A., Scott, A. (2022). Institutional investor distraction and earnings management, *Journal of Corporate Finance*, <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2020.101801>.
- 30- Geng, X., Yoshikawa, T., & Colpan, A. M. 2016. Leveraging foreign institutional logic in the adoption of stock option pay among Japanese firms. *Strategic Management Journal*, 37(7): 1472–1492.
- 31- Gillette J, Jayaraman S, Zimmerman J (2017) Accounting restatements: Malfeasance and/or optimal incompetence, Working paper, MIT and University of Rochester

- 32- Goel S, Kapoor N (2021) 'Is earnings management related to board independence and gender diversity? Sector-Wise Evidence from India. *Int J Discl Gov.* <https://doi.org/10.1057/s41310-021-00130-4>
- 33- Gorshunov, M. Achilles, A., Stanley, H. (2021), Quad-qualified audit committee director: Implications for monitoring and reducing financial corruption, *Journal of Corporate Finance*, V 66, N 2, pp: 1-25. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin..101854>
- 34- Guo F, Kubick T, Masli A (2018) The effects of restatements for misreporting on auditor scrutiny of peer firms. *Account Horiz* 32(1):65–85
- 35- Guo, L., & Platikanov, S. (2019). Institutional ownership and corporate governance of public companies in China. *Pacific-Basin Finance Journal*, v 57,(103), 101180. <https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2019.101180>.
- 36- Hasnan, S., Mohd Razali, M. H., & Mohamed Hussain, A. R. (2022). The effect of corporate governance and firm- specific characteristics on the incidence of financial restatement. *Journal of Financial Crime*, 28(1), 244–267. <https://doi.org/10.1108/JFC-06-2020-0103>
- 37- Hoa Hong, N., Khanh Linh, T. (2023). Institutional investors, corporate governance and firm performance in an emerging market: evidence from Vietnam. <https://doi.org/10.1080/23322039.2022.2159735> .
- 38- Hribar, P., Kravet, T. and Wilson, R. (2010). A new measure of accounting quality. *Review of Accounting Studies*, 19 (1): 506-538
- 39- Hussain, N., Rigoni, U., & Orij, R. P. (2018). Corporate governance and sustainability performance: Analysis of triple bottom line performance. *Journal of Business Ethics*, 149(2), 411– 432. <https://doi.org/10.1007/s10551-016-3099-5>
- 40- Isabel-Maria, García-Sánchez, Nazim Hussain, Sana, Akbar Khan, (2020)' 'Managerial entrenchment, corporate social responsibility, and earnings management', DOI: 10.1002/csr.1928, Accepted: 15 February 2020
- 41- kang X, Mai D, Hua S. (2022). Corporate site visits and financial report quality. *Journal of Corporate Accounting & Finance*. Volume 33, Issue 3 p. 163-188 .
- 42- Karajeh, A. I., & Ibrahim, M. Y. B. (2017). Impact of audit committee on the association between financial reporting quality and shareholder value. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(3), 14–19. Retrieved from <https://www.econjournals.com/index.php/ijefi/article/view/4282>
- 43- Kempf, E., Manconi, A. and Spalt, O. (2017), "Distracted shareholders and corporate actions", *Review of Financial Studies*, Vol. 30 No. 5, pp. 1660-1695.
- 44- Kibiya, M. U., Che Ahmad, A., & Amran, N. A. (2017). Audit committee characteristics and financial reporting quality Nigerian non-financial listed firms. In B. Mohamad (Ed.), *Challenge of ensuring research rigor in soft sciences* (Vol. 14, pp. 753–760). <https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.08.106>
- 45- Kim, J. B., Pevzner, M., & Xin, X. 2020. Foreign institutional ownership and auditor choice: Evidence from worldwide institutional ownership. *Journal of International Business Studies*, 50(1): 83–110.
- 46- Kothari, S., Leone, A. and Charles, W. (2005). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of Accounting and Economics*, 39 (1): 163-97
- 47- Kyung, C. (2022), Stock market reaction and adjustment speed to multiple announcements of accounting restatements. *Journal of Economics and Finance* volume 46, pages 22–67. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12197-021-09552-w>.
- 48- Li, F., & Jiang, Y. (2021). Institutional investor networks and crash risk: Evidence from China. *Finance Research Letters*. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102627>.

- 49- Luo, S. and Song, F. (2022), "Principles-based versus rules-based: accounting standards precision and financial restatements in China", *Asian Review of Accounting*, Vol. 30 No. 4, pp. 581-615. <https://doi.org/10.1108/ARA-09-2021-0177>
- 50- Masmoudi, S. M. (2021). The effect of audit committee characteristics on financial reporting quality: The moderating role of audit quality in the Netherlands. *Corporate Ownership & Control*, 18(3), 19-30. <https://doi.org/10.22495/cocv18i3art2>
- 51- Pandey N., Andres , C., Kumar , S. (2022). Mapping the corporate governance scholarship: Current state and future directions. <https://doi.org/10.1111/corg.12444>.
- 52- Pramani, G., Goel, S., Sinha Ray, R. (2023). Corporate governance practices in the mining industry of India: an application of CG index. *Mineral Economics*. <https://link.springer.com/article/10.1007/s13563-023-00363-5>.
- 53- Rezali, J., Ahmad.D. and Sun, C. (2016). The Relation between Earning Information, Earnings Management and Corporate Governance in the Pre – and post –Sox Periods. Working Paper. SSRN.
- 54- Schmidt, C., and Fahlenbrach, R. (2017). Do exogenous changes in passive institutional ownership affect corporate governance and firm value? *Journal of Financial Economics*, 124, 285-306.

Material On The Effect of Institutional Investor Distraction Distortions Of Financial Statements Emphasize On Role Effectiveness Of Corporate Governance Mechanisms Interactive In Tehran Stock Exchange

Abstract

This study examines the interactive role of corporate governance dimensions on the relationship between institutional owners' disregard and important financial statements in the Tehran Stock Exchange during the period of Time year 2018 to 2024 using information 135 selected firm. Logistics regression with a panel approach and random effect method has been used to analyze the data. Research results showed that disregard for institutional investors increases the likelihood of important distortions in financial statements. In fact, the inattention of institutional investors reduces sufficient oversight of the decision -making of corporate managers, and managers by manipulating financial statements information. Hiding the real information of the corporate performance and the distortions of important financial statements, in other words, the neglect of institutional investors can lead to increased distortions of corporate financial statements. Also, the effectiveness of corporate governance dimensions moderates the relationship between institutional investors' disregard and the important distortions of financial statements and reduces the intensity of a positive relationship between them, which confirms the theory of representation. In other words, a strong and effective corporate governance can oversee the decisions of the company because of the ability to actively monitor managers. Based on the assumption of active oversight, the presence of these shareholders leads to better supervision of management; Because they have more expertise and motivation than micro -shareholders to monitor management and, as a result, they can monitor management with less cost. In addition, based on the efficient supervision hypothesis, institutional and centralized investors are more expert than micro -shareholders, and are less likely to monitor management and reduce the increasing distortions of financial statements.

Keywords

Disregard for institutional owners, distorting financial statements, effectiveness of corporate governance.
